



Latvijas Republikas Vides ministrija

## **VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS**

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības iela 23, Rīga, LV - 1045 (tālrunis: 7321173; fakss: 7321049)

---

### **Atzinums Nr. 5**

#### **par SIA “Latvi Dan Agro” cūku intensīvās audzēšanas kompleksa izveides Jaunbērzes pagasta “Ošlejās” ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu**

Derīgs līdz 2008.gada 9.septembrim.

**Paredzētās darbības ierosinātājs** - SIA “Latvi Dan Agro”, reģistrācijas Nr.50003572581, adrese: “Ošlejās”, Jaunbērzes pagastā, Dobeles rajonā, LV - 3717, tālr. 3723607.

**Noslēguma ziņojuma izstrādātājs** - SIA “Latvi Dan Agro”, reģistrācijas Nr.50003572581, adrese: “Ošlejās”, Jaunbērzes pagastā, Dobeles rajonā, LV - 3717, tālr. 3723607.

Pamatojoties uz SIA “Latvi Dan Agro” 2005.gada 13.jūlijā Vides pārraudzības valsts birojā iesniegto SIA “Latvi Dan Agro” cūku intensīvās audzēšanas kompleksa izveides Jaunbērzes pagasta “Ošlejās” ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu, tika uzsākta atzinuma sagatavošanas un izdošanas procedūra saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 19.pantu.

- 1. Paredzētās darbības nosaukums** - cūku intensīvās audzēšanas kompleksa izveide Jaunbērzes pagasta “Ošlejās”.
- 2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta** - Dobeles rajona Jaunbērzes pagastā, SIA “Latvi Dan Agro” piederošos zemes gabalos “Ziemeļi” (kadastra Nr.46680030226001) un “Ošlejas” (kadastra Nr. 46680030088), kuru kopējā platība ir 18,6 ha.

### 3. Īss paredzētās darbības raksturojums

Ietekmes uz vidi novērtējums SIA "Latvi Dan Agro" cūku intensīvās audzēšanas kompleksa izveidei Jaunbērzes pagasta "Ošlejās" tika uzsākts 2003.gada 12.decembrī, kad Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs, izskatot SIA "Latvi Dan Agro" Pieteikumu ietekmes uz vidi novērtējumam cūkgaļas ražotnes izveidei, pieņēma lēmumu par ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību paredzētajai darbībai, pamatojoties uz likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 4.pantu un šā likuma 1.pielikuma "Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams" 23.punktu. Saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 23.novembra noteikumiem Nr.969 "Grozījumi Ministru kabineta 2004.gada 6.janvāra noteikumos Nr.4 "Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja nolikums"" ar 2005.gada 1.janvāri nosaukums "Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs" ir aizstāts ar nosaukumu "Vides pārraudzības valsts birojs".

Atbilstoši ziņojumā sniegtajai informācijai SIA "Latvi Dan Agro" cūku intensīvās audzēšanas komplekss "Ošlejas" ir izveidots bijušās mājputnu fermas "Ošlejas" teritorijā. To 2003.gada 11.septembrī akceptējusi Jaunbērzes pagasta padome. Saskaņā ar Jaunbērzes pagasta padomes 2004.gada 22.janvāra vēstuli Nr.7 nekustamā īpašuma "Ošlejas" teritorijas apbūve notiek saskaņā ar Jaunbērzes pagasta teritorijas plānojumu.

Teritorijas, kurā atrodas cūku audzēšanas komplekss, reljefs ir viegli viļņots līdzenums. Zemes virsmas augstuma atzīmes zemes gabala robežās mainās no 14,5 m v.j.l. līdz 16,7 m v.j.l. Teritoriju nešķērso ūdenstece. Gruntsūdens līmenis teritorijā atrodas 0,6 m līdz 1,3 m no zemes virsmas. Teritorijas ģeoloģiskā griezumā augšējo daļu līdz 8 m dziļumam veido kvartāra nogulumu slānis, galvenokārt glaciģēnie nogulumi (smilšmāls un mālsmilts). Zem kvartāra nogulumiem iegul pamatieži, ko galvenokārt veido dolomīti, dolomītmerģeļi, mālu starpkārtas.

Komplekss izvietots apmēram 1 km attālumā no Jaunbērzes ciemata, ceļa Tukums – Dobeles 35.kilometrā. Kompleksam tuvākās dzīvojamās mājas "Lāmas" atrodas apmēram 50 m uz ziemeļiem, "Lieljukši" apmēram 50 m un "Mazjukši" apmēram 200 m uz ziemeļaustrumiem, "Auniņi" apmēram 200 m uz dienvidaustrumiem un "Tismaņi" apmēram 100 m uz dienvidiem no kompleksa teritorijas. Tuvākās grodu akas, no kurām tiek ņemts dzeramais ūdens, atrodas apmēram 150 m attālumā uz dienvidaustrumiem un 300 m attālumā uz dienvidiem. Teritorijā starp cūku kompleksu un viensētām ir izveidoti jaunu kociņu stādījumi.

Veiktā gruntsūdens kvalitātes izpēte liecina, ka kompleksa teritorijā gruntsūdens kvalitāte atbilst zema dabiskai kvalitātei vai vāji piesārņotam gruntsūdenim. Savukārt grodu akā, kas atrodas 300 m attālumā uz dienvidiem, tika konstatētas paaugstinātas nitrātjonu un  $N_{kop}$  koncentrācijas, kā arī ūdens elektrovadītspēja, kas liecina par piesārņojumu. Tā kā aka atrodas ieplakā starp privātmājas kūti un aramzemi, tad šis piesārņojums nav saistāms ar cūkkopības kompleksu. Ūdens kvalitāte grodu akā, kas atrodas 150 m attālumā uz dienvidaustrumiem, atbilst gruntsūdeņu reģionālajam fonam. Kompleksa teritorijā esošā ugunsdzēsības dīķa ūdens raksturojams kā piesārņots. Ziņojuma autori uzskata, ka piesārņojuma cēlonis varētu būt esošā notekūdeņu sistēma vai bijušās mājputnu fermas kūtsmēsļu laukums. Veicot ūdeņu

kvalitātes pētījumus meliorācijas grāvī, kas tek 20 m līdz 30 m attālumā paralēli kompleksa teritorijai, piesārņojums netika konstatēts.

Cūkkopības kompleksa tuvumā neatrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, nav konstatētas arī īpaši aizsargājamās sugas, biotopi vai mikroliegumi. Tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kas ir arī Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000), dabas liegums "Līvberzes liekņa" un Ķemeru nacionālais parks atrodas apmēram 8 km attālumā uz ziemeļaustrumiem un uz ziemeļiem no kompleksa teritorijas. Līdz ar to netiek prognozēta ietekme uz iepriekš minētajām īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām.

Saskaņā ar ziņojumā iekļauto informāciju bijušās mājputnu fermas "Ošlejas" rekonstrukcijas 1.kārtā SIA "Latvi Dan Agro" ir atjaunojusi administratīvo korpusu un vienu ēku (ģenerālajā plānā 9.ēka) 1272 m<sup>2</sup> platībā piemērojusi cūku turēšanai. 2003.gada aprīlī tika uzsākta un patlaban tiek pabeigta kompleksa rekonstrukcijas 2.kārta, kuras rezultātā ir atjaunotas piecas ēkas cūku turēšanai (ģenerālajā plānā 1., 2., 3., 4., 5.b ēkas), tehnikas novietne un saimniecības ēkas, lopbarības gatavošanas cehs un noslēguma ziņojuma izvērtēšanas laikā tiek pabeigta lagūnas tipa kūtsmēslu krātuve ar tilpumu 10000 m<sup>3</sup>. Līdz ar to šeit vienlaicīgi paredzēts izvietot 13657 cūkas, tai skaitā 28 kuiļus, 918 sivēnmātes, 95 jauncūkas, 2200 zīdējsivēnus, 5488 atšķirtos sivēnus un 4928 nobarojamās cūkas, lai gadā kompleksā varētu nobarot 20000 cūkas. Mājdzīvnieku novietnēs ir ierīkota automātiska ventilācijas un klimata kontroles sistēma, kura atbilstoši cūku svaram un fizioloģiskajām vajadzībām nodrošina nepieciešamo gaisa apmaiņu, optimālu temperatūru un mitrumu. Gaisa ieplūde ēkās notiek caur sienās vai griestos izvietotajiem vārstiem, bet izplūde caur jumtā izvietotajiem ar ventilatoriem aprīkotiem kanāliem. Aizgaldau aprīkojums ir izgatavots plastmasas vai cinkotām biežsienu metāla caurulēm, grīdas pamatā ir betonētas, mēslu kanāli segti ar dzelzsbetona vai plastmasas restēm. Cūku ēdināšanai lieto kombinēto spēkbarību, kuru gatavo uz vietas, kompleksa teritorijā uzbūvētajā lopbarības gatavošanas cehā. Galvenās barības komponentes ir miežu, kviešu un sojas graudi, minerālpiedevas, zivju milti, zāles milti, melase un eļļa. 1., 2., 3. un 4. ēkās izvietotās cūkas ēdina ar šķidro barību, kuru gatavo no sausās kombinētās barības, to attiecīgi sajaucot ar ūdeni. Savukārt 4.ēkā turētos zīdējsivēnus, kā arī 4. un 5.ēkās izvietotos atšķirtos sivēnus ēdina ar sauso barību (kombinēto spēkbarību). Lai samazinātu nitrātu daudzumu šķidrmēslos, cūku ēdināšanā izmanto samazināto slāpekļa diētu. Pēc kompleksa rekonstrukcijas 2.kārtas pabeigšanas, viena gada laikā tajā veidosies apmēram 24660 tonnas šķidrmēslu. Patlaban šķidrmēsli no cūku aizgaldiem kopā ar ūdeni caur redeļu grīdām nonāk zemgrīdas šķidrmēslu krātuvēs, tālāk pa mēslu kanāliem - starpkrātuvēs, kuras vairākas reizes mēnesī tiek iztukšotas, izvedot šķidrmēslus uz laukiem ar specializētiem transportlīdzekļiem, kuru mucu tilpums ir 10, 20 un 30 m<sup>3</sup>. Izbūvējot lagūnas tipa kūtsmēslu krātuvi, šķidrmēsli no starpkrātuves tiks regulāri pārsūknēti uz to. Lai nodrošinātu Ministru kabineta 2001.gada 18.decembra noteikumos Nr.531 "Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem" reglamentēto 7 mēnešu šķidrmēslu uzkrāšanas ilgumu, nepieciešamais krātuves tilpums plānotajam mājdzīvnieku skaitam ir 14385 m<sup>3</sup>. Kopējais šķidro mēslu daudzums, kuru varēs uzkrāt zemgrīdas krātuvēs (kanālos) un jaunbūvējamajā lagūnas tipa kūtsmēslu krātuvē, būs 13715 m<sup>3</sup>, proti, 95,3% no kopējā nepieciešamā daudzuma.

Jaunbūvējamās anaerobās lagūnas tipa šķidrmēslu krātuves (78,00 x 45,62 m, dziļums 5 - 6 m, malu slīpums 37°) pamatni veidos divi no augsta blīvuma polietilēna izgatavoti ģeomembrānas slāņi, starp kuriem tiks izveidota drenāžas sistēma, lai konstatētu iespējamās ģeomembrānas bojājumus. Ģeomembrānas malas tiks fiksētas enkurgrāvjos, malas pieberot ar zemi un noblietējot. Lai mazinātu nevēlamo gāzu izdalīšanos no krātuvē iepildītajiem mēsliem un nepatīkamās smakas izplatīšanos apkārtējā vidē, krātuves virsma tiks nosepta ar zema blīvuma polietilēna ģeomembrānu. Virsmas pārsegumā paredzēts ierīkot ventiļus gāzu novadīšanai.

Kompleksa teritorijā ir izveidota infrastruktūra – virszemes un pazemes inženierkomunikācijas, iekšējie autoceļi. Ūdens apgādei (dzīvnieku dzirdināšanai, strādājošo vajadzībām un aizgaldu mazgāšanai) ir ierīkots artēziskais urbums (DB 10737). Kompleksa teritorijā atrodas arī pašlaik neizmantots artēziskais urbums (DB 10118), kuru paredzēts tamponēt. Komunālie notekūdeņi apmēram 90 m<sup>3</sup> gadā tiek savākti tvertnēs un izvesti uz Jaunbērzes pagasta notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm. Telpu apsildei tiek izmantota dabas gāze. Slimo dzīvnieku veterinārajai aprūpei ir noslēgts līgums. Par veterinārmedicīnisko atkritumu apsaimniekošanu ir noslēgts līgums ar SIA "LAUTUS". Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu ir noslēgts līgums ar Dobeles pilsētas pašvaldības SIA "Komunālie pakalpojumi". Kritušie dzīvnieki tiek uzglabāti konteineros, par kuru apsaimniekošanu ir noslēgts līgums ar SIA "ZAAO - Triāls". Par kompleksa teritorijas deratizāciju ir noslēgts līgums ar I/U "Dereks".

SIA "Latvi Dan Agro" ir ieplānojusi arī cūku intensīvās audzēšanas kompleksa rekonstrukcijas 3.kārtu, kas paredz vienas esošās (ģenerālajā plānā 4.ēka) cūku novietnes paplašināšanu un divu jaunu novietņu (ģenerālajā plānā 5.a un 18.ēkas) būvniecību. Tas ļautu kompleksā izvietot 26427 mājdzīvniekus, tai skaitā 45 kuiļus, 1688 sivēnmātes, 4720 zīdējsivēnus, 8833 atšķirtos sivēnus, 10750 nobarojamās cūkas un 391 jauncūkas. Iecerēta arī otras lagūnas tipa mēslu krātuves (10000 m<sup>3</sup>) izbūve, ugunsdzēsības dīķa izveide un lopbarības krātuves izbūve, kā arī jauna artēziskā urbuma ierīkošana. Jaunajās cūku novietnēs paredzēts veidot tādu pašu aprīkojumu kā esošajās, saglabāt esošo kārtību slimo dzīvnieku veterinārajai aprūpei, veterinārmedicīnisko un sadzīves atkritumu, kā arī kritušo dzīvnieku apsaimniekošanai un teritorijas deratizācijai. Pēc kompleksa rekonstrukcijas pabeigšanas diennaktī būs nepieciešami 400 m<sup>3</sup> dzeramā ūdens. Komunālie notekūdeņi tiks savākti tvertnēs un nodoti attīrīšanai Jaunbērzes pagasta notekūdeņu attīrīšanas ietaisēs. Uzņēmumā veidosies gadā apmēram 2000 m<sup>3</sup> notekūdeņu no mājdzīvnieku mītnu uzkopšanas, kuri tiks savākti šķidrmēslu zemgrīdas krātuvēs. Gadā kompleksā veidosies līdz 44260 tonnām šķidrmēslu, kuru uzkrāšanai, lai nodrošinātu normatīvajos aktos noteiktās prasības, būs nepieciešama šķidrmēslu krātuve ar kopējo tilpumu 27100 m<sup>3</sup>. Izbūvējot otru plānoto lagūnas tipa mēslu krātuvi (10000 m<sup>3</sup>) un izveidojot zemgrīdas krātuves jaunajās cūku novietnēs, tiktu nodrošināts reglamentētais 7 mēnešu šķidrmēslu uzkrāšanas ilgums. Lai samazinātu šķidrmēslu smaku, tiem paredzēts pievienot smaku neitralizējošu līdzekli, kas neitralizē un novērš organisku savienojumu sadalīšanās procesā radušās smakas.

SIA "Latvi Dan Agro" piedāvā trīs kompleksa attīstības iespējas:

1. Visas ražošanas ēkas tiek izvietotas SIA "Latvi Dan Agro" piederošajā zemes gabalā "Ziemeļi" un "Ošlejas".
2. Vienas jaunās novietnes (18.ēka), kurā paredzēts izvietot 7544 nobarojamās cūkas, būvniecību veikt citā teritorijā, izbūvējot arī lagūnu šķidrmēslu uzkrāšanai.
3. Atteikties no vienas jaunās novietnes (18.ēka) izbūves, pārdodot daļu no nobarojamām cūkām citām saimniecībām.

Noslēguma ziņojumā iekļautie gaisu piesārņojošo vielu (amonjaks, sērūdeņradis) izkliedes modelēšanas aprēķini liecina, ka normatīvos noteiktās robežvērtības tuvāko dzīvojamo māju ("Lāmas", "Lieljukši", "Mazjukši", "Auniņi") apkārtnē netiks pārsniegtas. Izvērtējot veiktās smaku izplatības modelēšanas rezultātus, pieņemot, ka kompleksā ir 20000 cūku, divas lagūnas tipa šķidrmēslu krātuves ar ietilpību 10000 m<sup>3</sup> katra, tiek secināts, ka normatīvajos aktos noteiktais smakas mērķlielums tuvāko dzīvojamo māju apkārtnē netiks pārsniegts. Vienlaikus jāatzīmē, ka normatīvajos aktos ir noteikts, ka smakas mērķlielums var tikt pārsniegts ne vairāk kā septiņas diennaktis gadā laikposmos, kad Zemkopības ministrija iesaka ielabot lauksaimniecībā izmantojamo zemi.

Tā kā uzņēmums atrodas Dobeles rajonā, kura teritorija ar 2001.gada 18.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.531 "Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskas darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem" noteikta kā īpaši jutīga teritorija, uz kuru attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augsnes aizsardzībai no lauksaimnieciskas darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem, SIA "Latvi Dan Agro" ir noslēgusi līgumus par 1595 ha lauksaimniecības zemes izmantošanu šķidrmēslu izkliedei. Šīs lauksaimniecībā izmantojamās zemes atrodas Glūdas, Džūkstes un Jaunbērzes pagastos. Šķidrmēslu transportēšanai no kompleksa līdz iestrādes vietai ir paredzēts izmantot trīs SIA "Latvi Dan Agro" rīcībā esošos transportlīdzekļus, kā arī firmai SIA "Lauku Agro" piederošo tehniku, par ko ir noslēgts attiecīgs līgums.

Šķidrmēslu transportēšana notiek pa 7 maršrutiem:

1. Maršruts uz nekustamiem īpašumiem "Lielsillāči" un "Rīti" Glūdas pagastā, izmantojot autoceļu Dobele – Jelgava un nogriežoties no tā pa grants ceļu uz īpašumu "Rīti".
2. Maršruts uz nekustamiem īpašumiem "Jaunlīdumnieki", "Beltes", "Jaunjasmīni", "Jaunkrači", "Krones", "Jaunpodī", "Jaunīlnieki", "Kārkliņi" un "Jaunmadaras" Džūkstes pagastā, izmantojot autoceļu Rīga – Liepāja un nogriežoties no tā pa grants ceļu uz īpašumiem.
3. Maršruts uz nekustamiem īpašumiem "Lati", "Veclati", "Vecdravas", "Zāliši", "Pamiļi" un "Rīpeles" Džūkstes pagastā, izmantojot autoceļu Jelgava – Tukums un tālāk uz Džūksti. Lai sasniegtu īpašumu "Rīpeles", tiek šķērsots Džūkstes ciemats, kā arī maršruts virzās gar citiem nekustamiem īpašumiem.
4. Maršruts uz nekustamiem īpašumiem "Ieviņas", "Birzītes", "Jautras", "Rojas", "Lauki I, II, III", "Teteri I, II, III", "Kalna Ķīši", "Viesturi", "Misiņi", "Miķeļi", "Baloži" un "Apšupji" Jaunbērzes pagastā virzās pa autoceļu Jaunbērzi – Liepāja – Rīga un tālāk līdz īpašumiem pa grants ceļiem. Šis

- maršruts šķērso Jaunbērzes ciematu un, lai sasniegtu īpašumus “Kalna Ķīši”, “Ieviņas”, “Birzītes”, “Jautras”, “Rojas”, “Lauki I, II, III” un “Teteri I, II, III”, transportam jābrauc gar mājām “Auniņi”, “Celmi”, “Āpši”, “Vēdzeles”, “Šņores”, Vecaņģi”, “Počas”, “Mazbalderi”, “Ēdoļi”, “Lielbalderi”, “Mežinieku pamatskola”, “Mazpinteres” un “Lieljukši”. Savukārt, lai sasniegtu īpašumus “Misīņi”, “Miķeļi”, “Baloži” un “Apšupji”, transports vēl virzās gar mājām “Upmaļi”, “Mežkalni”, “Sauls” un “Rasas”.
5. Maršruts uz nekustamo īpašumu “Jaundzeņi” Jaunbērzes pagastā virzās pa asfaltētu autoceļu, nešķērsojot Jaunbērzes ciematu.
  6. Maršruts uz nekustamiem īpašumiem “Ošlejas”, “Galiņi I”, “Galiņi II”, “Galiņi III”, “Mežlejas” un “Lagzdas” Jaunbērzes pagastā virzās pa grants ceļiem. Lai sasniegtu īpašumus “Galiņi I”, “Galiņi II” un “Galiņi III”, transports virzās gar mājām “Sudmaļi”, “Druvas” un “Lāmas”.
  7. Maršruts uz nekustamiem īpašumiem “Kūles”, “Mūrnieki”, “Rodzes”, “Legzdas”, “Stirnas” un “Rapši” Jaunbērzes pagastā virzās pa grants ceļiem. Lai sasniegtu īpašumus “Mūrnieki”, “Rodzes”, “Legzdas” un “Stirnas” transports virzās gar mājām “Lieldegaiņi”, “Buķeļi”, “Sīpeles skola”, “Zemgaļi” un “Sīpeles”.

Vides pārraudzības valsts birojs, pamatojoties uz izvērtētās dokumentācijas analīzi, secina, ka:

- objekts izvietots Dobeles rajonā, kura teritorija noteikta kā īpaši jutīga teritorija un uz kuru attiecas paaugstinātās prasības ūdens un augsnes aizsardzībai no lauksaimnieciskas darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem;
- pēc kompleksa 2.kārtas rekonstrukcijas lagūnas tipa 10000 m<sup>3</sup> šķidrmēslu krātuve un zemgrīdas krātuves kūtīs atbilstoši normatīvo aktu prasībām spēs nodrošināt tikai 95,3% kompleksā radušos šķidrmēslu uzkrāšanu;
- pēc kompleksa 3.kārtas rekonstrukcijas, izveidojot otru lagūnas tipa 10000 m<sup>3</sup> šķidrmēslu krātuvi un zemgrīdas mēslu krātuves jaunajās kūtīs, atbilstoši normatīvo aktu prasībām tiks nodrošināta visu kompleksā radušos šķidrmēslu uzglabāšana;
- cūku barošanā pielieto samazināta slāpekļa diētu;
- lagūnas tipa šķidrmēslu krātuves virsma tiks nosepta ar ģeomembrānu, kas samazinās smaku izplatību;
- šķidrmēslu sajaukšanu paredzēts veikt tikai pirms izkļiedes uz lauka;
- lagūnas tipa šķidrmēslu krātuves pamatni paredzēts izklāt ar augsta blīvuma polietilēna ģeomembrānu un izveidot drenāžas sistēmu, lai konstatētu iespējamās ģeomembrānas bojājumus;
- šķidrmēsliem paredzēts pievienot līdzekļi smaku mazināšanai;
- lagūnas ir atvirzītas no lielceļiem un tuvākajām mājām;
- SIA “Latvi Dan Agro” ir noslēgti līgumi par 1595 ha lauksaimniecības zemes izmantošanu šķidrmēslu izkļiedei, kas nodrošina normatīvo aktu prasības attiecībā uz atļauto kopējā slāpekļa daudzumu, ko drīkst iestrādāt vienā sezonā ar šķidrmēsliem;
- SIA “Latvi Dan Agro” ir noslēgti līgumi par slimo dzīvnieku veterināro aprūpi, veterinārmedicīnisko un sadzīves atkritumu, kā arī kritušo dzīvnieku apsaimniekošanu un teritorijas deratizāciju;

- kopumā kompleksa darbība ir plānota, ievērojot Eiropas Komisijas izstrādātā un formāli apstiprinātā atsaucē dokumenta par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem intensīvai cūku audzēšanai nostādnes.

Nemot vērā iepriekš minēto, Vides pārraudzības valsts birojs secina, ka, izbūvējot videi drošu nepieciešamā tilpuma šķidrmēslu krātuves, SIA "Latvi Dan Agro" cūku intensīvās audzēšanas kompleksā "Ošlejas" nodrošinās mēslojuma uzglabāšanu laika periodā, kad tā iestrāde augsnē nav atļauta, novērsīs iespējamo gruntsūdens piesārņojumu un samazinās gaisa piesārņojumu. Lauksaimniecībā izmantojamo zemju platības ir pietiekamas šķidrmēslu izklidei.

Rekomendējam Jaunbērzes pagasta padomei reizi ceturksnī noteiktos laika apstākļos veikt SIA "Latvi Dan Agro" apmaksātus smaku koncentrāciju mērījumus.

Vienlaikus jāatzīmē, ka kompleksa rekonstrukcijas 2.kārtā izbūvējamās lagūnas ietilpība kopā ar zemgrīdas mēslu krātuvēm nenodrošina visu radušos šķidrmēslu uzkrāšanu septiņus mēnešus, līdz ar to jākorrigē iespējamo dzīvnieku vienību skaits kompleksā vai jāpalielina šķidrmēslu krātuves tilpums. Realizējot kompleksa rekonstrukcijas 3.kārtu, cūku novietnes tiks izvietotas teritorijā, kas atrodas tuvāk dzīvojamām mājām. Izvedot šķidrmēslus, transports Džūkstes un Jaunbērzes pagastos virzās gar daudzām viensētām. Lai gan SIA "Latvi Dan Agro" uzskata, ka iespējami trīs kompleksa attīstības varianti, konkrētas vietas jaunu cūku novietņu būvniecībai netiek piedāvātas.

## 1. Izvērtētā dokumentācija

- SIA "Latvi Dan Agro" 2003.gada 2.decembra Pieteikums ietekmes uz vidi novērtējumam cūku intensīvās audzēšanas kompleksa izveidei Jaunbērzes pagasta "Ošlejās" - 10 lapas;
- Jaunbērzes pagasta padomes 2004.gada 19.februāra sēdes protokola izraksts "Par iesniegumu izskatīšanu" (protokols Nr.3, 2.§) - 1 lapa;
- 2004.gada 23.februāra SIA "Latvi Dan Agro" ieceres rekonstruēt bijušo putnu fermu "Ošlejas", izveidojot nobarojamo cūku audzēšanas kompleksu, ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas protokols - 7 lapas;
- 2004.gada 3.marta Programma ietekmes uz vidi novērtējumam SIA "Latvi Dan Agro" cūku intensīvās audzēšanas kompleksa izveidei Jaunbērzes pagasta "Ošlejās" - 6 lapas;
- 2005.gada 3.februāra SIA "Latvi Dan Agro" cūku nobarošanas kompleksa "Ošlejas" ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojums - 1 sējums, 184 lapas;
- 2005.gada 3.februāra SIA "Latvi Dan Agro" cūku nobarošanas kompleksa "Ošlejas" ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma kopsavilkums - 1 sējums, 6 lapas;
- 2005.gada 18.februāra Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas protokols un tam pievienotie materiāli - 11 lapas;
- ekspertu atzinumi par ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu - 23 lapas;

- 2005.gada 1.marta ekspertu sanāksmes par SIA “Latvi Dan Agro” cūku intensīvās audzēšanas kompleksa izveides ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu protokols - 4 lapas;
- 2005.gada 18.marta Vides pārraudzības valsts biroja atzinums par SIA “Latvi Dan Agro” cūku intensīvās audzēšanas kompleksa izveides Jaunbērzes pagasta “Ošlejās” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu - 8 lapas;
- 2005.gada 29.jūnija Latvijas Republikas Vides ministrijas Valsts Vides dienesta vēstule Nr. 2-03/716 par SIA “Latvi Dan Agro” cūku intensīvās audzēšanas kompleksa piesārņojošo darbību - 2 lapas;
- 2005.gada 13.jūlija SIA “Latvi Dan Agro” cūku intensīvās audzēšanas kompleksa “Ošlejas” ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojums - 2 sējumi, kopā 264 lapas;
- 2005.gada 13.jūlija SIA “Latvi Dan Agro” cūku intensīvās audzēšanas kompleksa “Ošlejas” ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojuma kopsavilkums - 1 sējums, 5 lapas;
- ekspertu atzinumi par ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu - 18 lapas;
- sabiedrības viedokļi, ierosinājumi un priekšlikumi par paredzēto darbību - 4 vēstules, kopumā 8 lapas;
- sabiedriskās organizācijas “Zaļā Zeme” iesniegums – 2 lapas.

##### **5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem)**

Informatīvie materiāli par SIA “Latvi Dan Agro” sagatavoto pieteikumu ietekmes uz vidi novērtējuma procedūrai cūku intensīvās audzēšanas kompleksa izveidei Jaunbērzes pagasta “Ošlejās” bija pieejami SIA “Latvi Dan Agro” “Ošlejās”, Jaunbērzes pagasta padomē, Jelgavas reģionālajā vides pārvaldē un Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojā. Paredzētās darbības sākotnējā sabiedriskā apspriešana notika 2004.gada 23.februārī Dobeles rajona Jaunbērzes pagasta kultūras namā. Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs, apkopojot ieinteresēto institūciju priekšlikumus, sagatavoja un 2004.gada 3.martā izsniedza Programmu ietekmes uz vidi novērtējumam SIA “Latvi Dan Agro” cūku intensīvās audzēšanas kompleksa izveidei Jaunbērzes pagasta “Ošlejās”.

Ietekmes uz vidi novērtējuma programmas sagatavošanas laikā Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs saņēma vienu vēstuli, kuru parakstījuši 50 Jaunbērzes pagasta iedzīvotāji un kurā pausts negatīvs viedoklis par SIA “Latvi Dan Agro” darbību.

SIA “Latvi Dan Agro” cūku intensīvās audzēšanas kompleksa izveidei Jaunbērzes pagasta “Ošlejās” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu sagatavoja SIA “Latvi Dan Agro” un 2005.gada 3.februārī to iesniedza izvērtēšanai Vides pārraudzības valsts birojā. Darba ziņojums bija pieejams sabiedrībai SIA “Latvi Dan Agro” “Ošlejās”, Jaunbērzes pagasta padomē, Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālajā vides pārvaldē un Vides pārraudzības valsts birojā.

Darba ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2005.gada 18.februārī Jaunbērzes pagasta kultūras namā. Šo likumdošanā paredzēto iespēju piedalīties darba



ziņojuma sabiedriskajā apspriešanā izmantoja 19 interesenti. Jaunbērzes pagasta iedzīvotāji pauda neapmierinātību ar SIA "Latvi Dan Agro" pašreizējo darbību, proti, neatrisināto šķidrmēslu krātuves izbūvi, regulāru šķidrmēslu izvešanu uz laukiem, jo kūtiņš zemgrīdas mēslu krātuvju tilpums ļauj tos uzkrāt tikai vienu nedēļu, un ar to saistītajiem smaku traucējumiem. Iedzīvotāji pauda bažas par vietējo ceļu stāvokļa pasliktināšanos, ko izraisa šķidrmēslu izvešanai izmantotais smagais autotransports. Sanāksmes dalībnieki norādīja, ka uzņēmums nav ar pašvaldību saskaņojis šķidrmēslu izvešanas maršrutus un laikus (grafiku), netiekot veikta arī izvesto šķidrmēslu tūlītēja iestrādāšana augsnē. Sanāksmes dalībnieki norādīja uz daudzām neprecizitātēm un nepilnībām darba ziņojumā, kā arī izrādīja neizpratni par SIA "Latvi Dan Agro" vēlmi paplašināt kompleksu, jo pagasta padome ir kategoriski iebildusi pret rekonstrukcijas 3.kārtu - par to liecina Jaunbērzes pagasta padomes 2004.gada 19.februāra sēdes protokola izraksts "Par iesniegumu izskatīšanu" (protokols Nr.3, 2.§).

Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma izvērtēšanas laikā Vides pārraudzības valsts birojs saņēma 2 vēstules ar priekšlikumiem darba ziņojuma pilnveidošanai. Šie priekšlikumi tika ņemti vērā ziņojuma izvērtēšanā. Vides pārraudzības valsts birojs darba ziņojuma izvērtēšanā iesaistīja neatkarīgus ekspertus, kuru atzinumi, priekšlikumi un ierosinājumi ziņojuma uzlabošanai tika apkopoti un iestrādāti Vides pārraudzības valsts biroja 2005.gada 18.marta atzinumā par darba ziņojumu. Atzinumā par darba ziņojumu tika norādīts, kāda ziņojumā iekļautā informācija papildināma vai precizējama, lai noslēguma ziņojums atbilstu izsniegtās programmas un spēkā esošās likumdošanas prasībām.

Ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja, ekspertu un sabiedrības izteiktās prasības un priekšlikumus, tika sagatavots un 2005.gada 13.jūlijā iesniegts izvērtēšanai Vides pārraudzības valsts birojā SIA "Latvi Dan Agro" cūku intensīvās audzēšanas kompleksa izveides Jaunbērzes pagasta "Ošlejās" ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojums. Noslēguma ziņojums sabiedrībai bija pieejams SIA "Latvi Dan Agro" "Ošlejas", Jaunbērzes pagasta padomē, Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālajā vides pārvaldē un Vides pārraudzības valsts birojā, SIA "Latvi Dan Agro" interneta mājas lapā [www.baltidans.it-depo.lv](http://www.baltidans.it-depo.lv) un Vides pārraudzības valsts biroja interneta mājas lapā [www.vidm.gov.lv/ivnvvb](http://www.vidm.gov.lv/ivnvvb).

2005.gada 8.jūnijā Vides pārraudzības valsts birojs saņēma 102 Jaunbērzes pagasta iedzīvotāju parakstītu vēstuli, kurā pausts sašutums par SIA "Latvi Dan Agro" darbību. Iedzīvotāju neapmierinātību galvenokārt izraisa smaku traucējumi un biežā, normatīvajiem aktiem neatbilstošā, šķidrmēslu izvešana uz laukiem. SIA "Latvi Dan Agro" darbībai bija arī veltītas vairākas publikācijas presē. 2005.gada 26.augustā Vides pārraudzības valsts birojs saņēma sabiedriskās organizācijas "Zaļā Zeme" iesniegumu saistībā ar cūku kompleksa "Ošlejas" būvniecību un saimniecisko darbību.

Jāatzīmē, ka Jaunbērzes pagasta padome neiebilst pret cūku intensīvās audzēšanas kompleksa "Ošlejas" rekonstrukcijas 1. un 2.kārtas ēku un būvju pabeigšanu un nodošanu ekspluatācijā, vienlaikus izbūvējot un nododot ekspluatācijā arī projektā paredzēto lagūnas tipa ar ģeomembrānu nosegtu šķidrmēslu krātuvi, kā arī izveidojot ap kompleksu koku stādījumus. Ar pagasta padomi jāsaskaņo mēslu izvešanas maršruti un laiks. Vienlaikus Jaunbērzes pagasta padome kategoriski iebilst pret cūku intensīvās audzēšanas kompleksa "Ošlejas" rekonstrukcijas 3.kārtu - vienas esošās

(ģenerālajā plānā 4.ēka) cūku novietnes paplašināšanu un divu jaunu novietņu (ģenerālajā plānā 5.a un 18.ēkas) būvniecību.

## 6. Obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi

Vides pārraudzības valsts biroja atzinuma obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi stājas spēkā tikai tādā gadījumā, ja tiek saņemts pašvaldības akcepts paredzētās darbības realizācijai.

- Jākorrigē iespējamo dzīvnieku vienību skaits kompleksā atbilstoši šķidrmēslu krātuvju ietilpībai, lai nodrošinātu visu radušos šķidrmēslu uzkrāšanu septiņus mēnešus.
- Izvietojot mājdzīvniekus kūtīs, jānodrošina Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.152 “Cūku labturības prasības” prasību izpildi.
- Šķidrmēslu krātuves pamatni un sienas jāizklāj ar augsta blīvuma polietilēna ģeomembrānu.
- Šķidrmēslu krātuves virsma jānosedz ar pārsegu, kas samazina un aizkavē amonjaka iztvaikošanu un smaku izplatīšanos.
- Šķidrmēslus jāievada krātuvē zem tajā esošā mēslu līmeņa, lai nepieļautu pretplūsmas iespēju. Uzpildes sistēma nedrīkst ietekmēt peldošo segslāni.
- Jāizveido drenāžas sistēma, kas ļautu konstatēt šķidrmēslu krātuves izolējošā materiāla iespējamus bojājumus.
- Šķidrmēsliem jāpievieno paredzēto līdzekli smaku mazināšanai.
- Šķidrmēslus neizklieidēt laika posmā no 15.novembra līdz 1.martam.
- Mēslojumu aizliegts izklieidēt uz sasalušas, pārmitras un ar sniegu klātas augsnes.
- Palienēs un plūdu apdraudētās teritorijās mēslojumu izklieidēt tikai pēc iespējamo plūdu sezonas beigām. Mēslojumu neizklieidēt nogāzēs ar slīpumu virs 10<sup>0</sup> uz ūdenskrātuvju pusi un tuvāk par 50 m no ūdensobjekta krasta līnijas. Mēslojumu izklieidēt tikai tad, ja lauku klāj augu sega vai arī mēslojums nekavējoties tiek iestrādāts tieši augsnē.
- Vismaz pusi no ziemas periodā uzkrāto šķidrmēslu daudzuma jāizmanto kultūraugu mēslošanai līdz 1.jūlijam, bet rudenī šķidros mēslus jāiestrādā tikai kopā ar augu pēcplaujas atliekām (rugājiem, smalcinātiem salmiem, zālāju masu), tos iestrādājot augsnē ar lobīšanu vai aršanu. Turklāt šķidrmēslu iestrāde augsnē ir jāveic 12 stundu laikā pēc to izklieidēšanas.
- Visās saimniecībās, kurās mēslošanas līdzekļus lieto 10 ha (augļu un dārzeņu saimniecībās – 3 ha) un lielākā platībā, jābūt izstrādātam kultūraugu mēslošanas plānam. To gatavo, pamatojoties uz augsnes agroķīmiskās izpētes datiem, kuri nav vecāki par 5 gadiem. Kārtējā gada pavasarim un vasarai šo plānu jāizstrādā ne vēlāk kā līdz 31.martam, bet zālāju un nākamā gada ražai sēto ziemāju mēslošanai rudenī – ne vēlāk kā līdz 31.jūlijam.
- Lauksaimniecībā izmantojamās platībās iestrādātais organiskā mēslojuma daudzums (arī pašu dzīvnieku atstātie mēsli) nedrīkst pārsniegt 170 kg slāpekļa gadā, rēķinot uz vienu hektāru. Izņēmums ir pirmie četri rīcības programmas īstenošanas gadi (līdz 2008.gadam), kad tas var sasniegt 210 kg slāpekļa uz vienu hektāru.
- SIA “Latvi Dan Agro” jānodrošina Ministru kabineta 2004.gada 27.jūlija noteikumos Nr.626 “Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku

noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos” prasību ievērošana.

- Mēslu izvešanas maršruti un laiks jāaskaņo ar pašvaldību.
- Rekomendējam Jaunbērzes pagasta padomei reizi ceturksnī noteiktos laika apstākļos (nelabvēlīgi meteoroloģiskie apstākļi, mēslojuma transportēšana) veikt SIA “Latvi Dan Agro” apmaksātus smaku koncentrāciju mērījumus. Pašvaldībai un Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālajai vides pārvaldei rekomendējam regulāri izvērtēt veikto mērījumu rezultātus un nepieciešamības gadījumā noteikt papildus nosacījumus SIA “Latvi Dan Agro” darbībai.
- Gar kompleksa teritorijas robežu jāizveido aizsargstādījumu - ātraudzīgu koku un krūmu josla gaisa piesārņojuma izplatības ierobežošanai pieguļošajā teritorijā.
- Jāizvērtē šķidrmēslu transportēšanas maršruti un jāparedz konkrēti pasākumi smaku izplatības ierobežošanai dzīvojamo ēku tuvumā, lai ievērotu spēkā esošo normatīvo aktu prasības.
- Kritušie dzīvnieki līdz to izvešanai jāuzkrāj hermētiski slēgtos konteineros, kas novietoti uz betona pamatnes, virs konteineriem izveidojot nojumi, lai novērstu tiešu saules staru un nokrišņu iedarbību.
- Jāveic esošās kanalizācijas sistēmas apsekošana un nepieciešamības gadījumā arī remonts, lai novērstu iespējamās noplūdes.
- Jānoslēdz līgums par komunālo notekūdeņu nodošanu attīrīšanai Jaunbērzes pagasta notekūdeņu attīrīšanas ietaisēs.
- Jāiztīra esošais ugunsdzēsības dīķis.
- Jātamponē kompleksa teritorijā esošais neizmantojamais artēziskais urbums (DB 10118).
- Atbilstoši likuma “Par piesārņojumu” prasībām Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālajā vides pārvaldē jāiesniedz pieteikums A kategorijas atļaujas saņemšanai.
- Vides stāvokļa monitoringa punktus un kontroles parametrus jāaskaņo Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālajā vides pārvaldē, iekļaujot tos atļaujas nosacījumos.

### **Vides pārraudzības valsts biroja lēmums**

Ņemot vērā iepriekš minēto informāciju un likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta pirmo daļu, Vides pārraudzības valsts birojs nolemj:

1. Rekomendēt cūku intensīvās audzēšanas kompleksa “Ošlejas” rekonstrukcijas 1. un 2.kārtas projekta tālāku izstrādi, koriģējot plānoto dzīvnieku skaitu kompleksā, lai nodrošinātu visu radušos šķidrmēslu uzkrāšanu septiņus mēnešus lagūnas tipa (10000 m<sup>3</sup>) un zemgrīdas mēslu krātuvēs, kā arī obligāti nodrošinot šajā atzinumā izvirzītos nosacījumus.
2. Nerekomendēt cūku intensīvās audzēšanas kompleksa “Ošlejas” rekonstrukcijas 3.kārtas īstenošanu SIA “Latvi Dan Agro” piederošajā zemes gabalā “Ziemeļi” un “Ošlejas” Jaunbērzes pagastā, jo:
  - jaunās cūku novietnes tiktu izvietotas teritorijā, kas atrodas tuvāk dzīvojamām mājām,
  - ievērojami palielinātos mājdzīvnieku skaits kompleksā,

- ievērojami palielinātos izvedamo šķidrmēslu daudzums, kuru neatbilstoša apsaimniekošana ir izsūkusi apkārtējo iedzīvotāju neapmierinātību,
- iedzīvotāji ir neapmierināti ar SIA “Latvi Dan Agro” pašreizējo darbību un iebilst pret kompleksa paplašināšanu,
- Jaunbērzes pagasta padome kategoriski iebilst pret rekonstrukcijas 3.kārtas īstenošanu.

Šo Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 76. panta 2.daļā noteikto var apstrīdēt tiesā viena mēneša laikā.

Direktors

J. Avotiņš

2005.gada 9.septembrī.